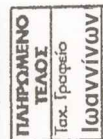

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΑΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 139

ΜΑΪΟΥ 2008

Κωδικός 2217

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΑ

Αρχισαν οι συζητήσεις για τη μεταρρύθμιση στη Δημόσια Διοίκηση, με τα συνέδρια ΕΝΑΕ και ΚΕΔΚΕ. Πολύς είναι όμως οι «υπόγειες» συζητήσεις και διαβουλεύσεις για το τελικό σχήμα του «Καποδίστρια 2», που φθάνουν σε σχήματα μεγάλης φαντασίας και μεγαλύτερης πολιτικής παρασκηνακής διεργασίας.

Τα όσα ακούγονται είναι από απλές, απλούστατες, ρυθμίσεις, μέχρι απίστευτες διαπλεκόμενες περιπτώσεις και σχήματα. Μερικές πληροφορίες, φθάνουν ακόμη και στην επιλογή προσώπων που θα διεκδικήσουν τις θέσεις των επικεφαλής στα ψηφοδέλτια της επόμενης εκλογικής αναμέτρησης. Μέσα στις «διαφυγές» των τεκταινόμενων, είναι και η αναφορά πολιτικών επιθυμιών τόσο για τα σχήματα όσο και για τα πρόσωπα. Για το Παγκώνι, βέβαια, δίδεται η εντύπωση ότι «κάποιοι άλλοι φροντίζουν για

μας, πριν από μας και χωρίς εμάς»! Αν φθάσουμε σε τέτοιες εξελίξεις και μεθοδεύσεις, ο «Καποδίστριας 2» θα έχει ξεστρατίσει πριν καν ξεκινήσει.

Δεν μπορούμε να επιβεβαιώσουμε όσα ακούγονται. Πιστεύουμε ότι μέχρι το επόμενο φύλλο μας να έχουν γίνει σαφέστερες οι πληροφορίες. Για τον Νομό Ιωαννίνων, ένα σχήμα είναι η δημιουργία επτά Δήμων. Αγνωείται η τύχη των Κοινοτήτων, ενώ τα όρια των νέων Δήμων έχουν και την εικόνα της... διεύρυνσης! Το καλοκαίρι, ίσως είναι θερμό από συζητήσεις, σε καφεενόδες και... πανηγύρια, που πιθανόν να νοθεύσουν την ενότητα του Παγκωνήσιου χώρου και να δημιουργήσουν αντιπαράθεσεις και ίσως, και ένα νέο κύμα μεταδημοτεύσεων.

Αλλά, οφόμεθα σταπανηγύρια. Αλλά να μη γίνουμε για τα πανηγύρια!

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΙΔΕΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Σε μια τελευταία του δήλωση ο υπουργός Τουρισμού κ. Άρης Σπηλιωτόπουλος, είπε επιγραμματικά και συνθηματικά και το εξής: «Είναι καιρός να μιλήσουμε για **Πράσινο Οικολογικό Τουρισμό**».

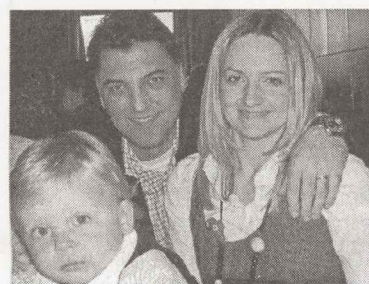
Αυτή η δήλωση ασφαλώς θα έχει και συνέχεια στους σχεδιασμούς του υπουργείου για την Τουριστική Ανάπτυξη των ξεχασμένων περιοχών, που με τούρες άλλες ιδιωνυμίες επιλογές για «εναλλακτικό τουρισμό», «ήπιο τουρισμό», «αγροτικό τουρισμό» κλπ, έχουν δρομολογηθεί και αλλού βρίσκονται σε εξέλιξη με εντυπωσιακά αποτελέσματα. Αυτός ο «Πράσινο Οικολογικός Τουρισμός», μας ταιριάζει περισσότερο από πολλές άλλες περιοχές. Έχουμε πράγματι ένα απέραντο πράσινο περιβάλλον, που σε αυτή την εποχή της Άνοιξης αποτελεί μια απόλαυση και μια γοητεία του τόπου μας. Είναι κάτι που πολλοί επισκέπτες μας της Πασχαλιάς το γνώρισαν και εντυπωσιάστηκαν. Το «κεφάλαιο» λοιπόν υπάρχει και είναι πλούσιο. Να δούμε αν το πιάσουν οι κεραιές όσων είναι θιασώτες αυτής της Περιβαλλοντικής ιδέας, αυτού του συνθήματος του υπουργού Τουρισμού, αλλά και όλων μας που μπορούμε να συμβάλλουμε στην υλοποίηση μιας τέτοιας προσπάθειας. Μια πρόσκληση στο υπουργό, να επισκεφτεί τον τόπο μας, ασφαλώς θα του δώσει η ευκαιρία να το επαναλάβει επί τόπου.

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Οι κίνδυνοι πυρκαγιών είναι μεγάλοι
Ας προστατεύσουμε το περιβάλλον μας

Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΖΑΜΠΕΛΑΣ ΣΤΟΝ Ε.Φ.Ε.Τ.

Χρέη προέδρου του Εθνικού Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), ασκεί, με απόφαση του αρμόδιου υπουργού, ο συμπατριώτης καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Αντώνιος Ζαμπέλας. Ο Αντώνιος Ζαμπέλας κατάγεται από την Παγκωνιά και είναι γιος του Δημητρίου Ζαμπέλα. Είναι αναπληρωτής καθηγητής της διατροφολογίας του ανθρώπου στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, με ευρύτερες σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Είναι πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Λιπιδιολογίας και Αθηροσκλήρωσης και μέλος του Δ.Σ. της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αθηροσκλήρωσης. Η επιλογή του συμπατριώτη μας στην ειδική αυτή θέση τιμά τον ίδιο αλλά και τη Παγκωνιά, γενικότερα, και είναι χαρά και ικανοποίηση όλων μας όταν συμπατριώτες μας αναλαμβάνουν διακεκριμένες θέσεις στην λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης. Ο Αντώνιος Ζαμπέλας διατηρεί το πατρικό του σπίτι στην Παγκωνιά, όπου φθάνει όταν οι υποχρεώσεις του το επιτρέπουν, και συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητες της Αδελφότητας Παγκωνιάς στην Αθήνα, παρακολουθώντας τα τοπικά θέματα και δρώμενα στο χωριό του. Μια οικογενειακή

φωτογραφία του συμπληρώνει αυτή την αναφορά, για να προσθέσουμε τα δικά μας συγχαρητήρια για αυτή την επιλογή και να του ευχηθούμε καλή δύναμη και κάθε επιτυχία στο πολύ ενδιαφέρον και συνεχώς επίκαιρο έργο του.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΡΟΓΟΖΙ-ΞΗΡΟΒΑΛΤΟ-ΜΑΝΩΛΑΔΑ!

γωγή, με την μονοκαλλιέργεια ενός είδους υψηλής απόδοσης και καλού εισοδήματος. Δεν είναι γνωστό αν καλύπτονται από κάποιο πρόγραμμα επιδοτήσεων, ούτε αν η Πολιτεία συντρέπει σε αυτή την προσπάθεια των παραγωγών της Μανωλάδας. Ένα είναι όμως γεγονός, ότι η Μανωλάδα γέμισε με τις φράουλες της όλους τους πάγκους των οπωροπωλείων της χώρας, και ασφαλώς και τα «κινούμενα» οπωροπωλεία, σαν αυτά που γυρίζουν τα χωριά μας για να εξυπηρετούν και να τα εφοδιάσουν σε οπωροκηπευτικά.

Η περίπτωση αυτή, της Μανωλάδας, που ήρθε έτσι στην επικαιρότητα, εντυπωσιακά και θορυβώδως, μας δίνει την αφορμή να δούμε με ένα άλλο μάτι την δική

μας γεωργική εικόνα, σε δύο χώρους, που με τόσα έξοδα και τόσες δαπάνες, μερικές χιλιάδες στρέμματα μένουν στην κυριολεξία χέρσοι και απάργωγοι. Πρόκειται, για τις εκτάσεις του Ρογοζίου και του Ξηροβάλτου, που εκχερσώθηκαν, και αναδιανεμήθηκαν και με τεράστιες δαπάνες και εγκαταστάσεις προετοιμάστηκαν για την «γεωργική ανάπτυξη» του Παγκωνίου με την προσδοκία νέων σύγχρονων καλλιεργειών και μεγάλης παραγωγής, και βέβαια υψηλών εισοδημάτων. Δεν είναι γνωστό πόσα, από τα 5000 του Ρογοζίου που προβλέπονταν, καλλιεργούνται με ποιά πρωτοποριακή καλλιέργεια, και πόσο το διάφορο και για ποιους αγρότες! Για το κάμπο του Ξηροβάλτου, το ξαναγράψαμε

ότι, για τρίτη χρονιά είναι ένας αποκρουστικός απέραντος χερσότοπος χωρίς προοπτική αξιοποίησης και ανάπτυξης. Η σύγκριση αυτή, μεταξύ της Μανωλάδας της Πελοποννήσου, και των δικών μας «κάμπων» Ρογοζίου και Ξηροβάλτου έρχεται αυτόματα, σε όσους μιλάνε για γεωργική ανάπτυξη της περιοχής μας. Θα είμαστε ευτυχισμένοι, αν βλέπαμε και στους δικούς μας «κάμπους», μεγάλες γεωργικές εγκαταστάσεις, υψηλής τεχνολογίας, προωθημένων καλλιεργειών και παραγωγής, τέτοιες, που να σταματούν εδώ οι λαθρομετανάστες που περνούν από τα χωριά μας για να φτάσουν στη Μανωλάδα για ένα μεροκάματο επιβίωσης. Και θα είμαστε όλοι υπερήφανοι θαυμάζοντας τέτοιες εγκαταστάσεις, για άλλα είδη γεωργικής παραγωγής, που, με ταυτότητα μάλιστα, θα κυκλοφορούσαν σε άλλες περιοχές της

Συνέχεια στην 2η σελ.

ΡΟΓΟΖΙ-ΞΗΡΟΒΑΛΤΟ-ΜΑΝΩΛΑΔΑ!

Συνέχεια από την 1η σελ.

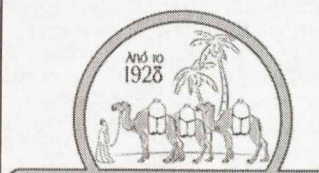
χώρας. Δυστυχώς η σύγκριση είναι αδύνατη ελλείψει κοινού «παρανομαστού», προσπάθειας και αποτελεσματικότητας. Ίσως πρέπει να 'το πάρουμε απόφαση, ότι οι γεωργοί μας τελείωσαν, μια και οι Πωγωνήσιοι ευδοκούν σε άλλα μορφές παραγωγικών δραστηριοτήτων όπου έχουν στραφεί. Είναι διαπίστωση ότι οι Πωγωνήσιοι δεν γυρίζουν στη γη, και οι λίγοι, οι ελάχιστοι, που ασχολούνται, είναι οι οπισθοφυλάκες μιας εποχής που οι παράγοντες του τόπου αγωνίζονται για το Ρογόζι και το Ξηρόβαλτο, που καθυστέρησε τόσο για να τελειώσουν και οι τελευταίες εφεδρείες.

Η σύγκριση της Μανωλάδας με τα δικά μας Ρογόζι και Ξηρόβαλτο, μας γεμίζει θλίψη, την οποία όλοι μας αισθανθήκαμε, βλέποντας τα γεγονότα στην τηλεόραση, από τον καναπέ μας, απολαμβάνοντας μια κούπα φράουλες με ζάχαρη ποτιομένες μεταϊπούρο!

Κων. Χρ. Κωστούλας

ΘΑΝΑΤΟΙ

* Απεβίωσε στην Αθήνα ο **Βασίλειος Κολοβός** από Φαραγγί ετών 84.

Κωστούλας
Coffee & Nuts Specialists

Εξεργασία & Τυποποίηση καφέ, ξηρών καρπών

Τροφοδοσία κέντρων ΜΑΖΙΝΓΚ ΕΠΙΣΤΑΣΕΩΣ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Μηνιαία Έκδοση για τους Πωγωνήσιους

ΕΔΡΑ: Πωγωνιανή

Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής: Κων. Χρ. Κωστούλας

Διευθύνσεις επικοινωνίας:

Πωγωνιανή (Τ.Κ. 44002), τηλ. 26570-31333

Ιωάννινα-Οπλ. Πουτέστη 16 (Τ.Κ. 45332),

τηλ. 26510-70485

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ

«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ» Πέραμα Ιωαννίνων

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας των απανταχού Κάτω Μεροπαίων Ηπειρωτών εκφράζοντας τη βαθειά θλίψη του για το θάνατο του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΖΟΒΑ εξαίρετου χωριανού και μέλους της Αδελφότητας κατέθεσε στεφάνι στον τάφο του.

Επίσης το Δ.Σ. της Αδελφότητας ευχαριστεί τους χωριανούς μέλη της Αδελφότητας Γιάννη Χριστόφορου Τζόβα και Γρηγόρη Ζώη για την εκ δύο χιλιάδων (2000) ευρώ ενίσχυση της Αδελφότητας για την ευδωσία του έργου της, στη μνήμη του Γιώργου Τζόβα.

Θεσσαλονίκη Μάρτης 2008

Ο Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Καλλιάρεκος

ΡΑΚΙ ΑΓΝΟ

Ρακί αγνό, ντόπιο, για φίλους στο Ζήκα στα Τηλέφωνα 26570-31265 και 6946017010.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΜΕΛΗ

Μήπως ψάχνετε για μέλι αγνό-τέλειο; Θα το βρείτε στο **ΒΑΣΙΛΙΚΟ στον αρχαιότερο μελισσοκόμο Παν. Κύρκο.** Τηλέφωνο όπως δραδινές ώρες 26570- 41508.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΔΕΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟΛΗ

«Πωλείται στολή Δεροπολίτισσα για συλλόγους, για μουσεία, για αδελφότητες, για μερακλίτισσες κοπέλλες. Η στολή είναι φτιαγμένη το 1928, σήμερα τέτοια ασημικά δεν υπάρχουν. Κάθε καλοκαίρι είμαι στο Ζάβροχο. Κάθε χειμώνα στον Καναδά. Στο Ζάβροχο θα με βρείτε στο τηλ: 26570-51269 με προειδοποίηση ώρα 6 με 7 το βράδυ. Ζητήσατε τον κ. Νικόλαο Παππά, στο Ζάβροχο»

ΧΥΛΟΠΙΤΤΕΣ-ΤΡΑΧΑΝΑ-ΣΠΙΤΙΣΙΑ ΓΛΥΚΑ

Σπιτίσια, χυλοπίττες, τραχανά, γλυκά και άλλα παλιотικά παρασκευάσματα του τόπου όπως στη χρυσοχέρα Ρίνα στο τηλέφωνο 26570-31583.

CD ME ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ

Κυκλοφόρησε CD της δασκάλας το επάγγελμα Κατερίνας Ζάκκα «ΗΧΟΙ ΠΩΓΩΝΙΟΥ»

* Κυκλοφόρησε CD με Πωγωνήσια και άλλα τραγούδια του Βασίλη Κέγκου

* Συνεχίζει να κυκλοφορεί και το CD της Αδελφότητας Μεροπαίων Θεσσαλονίκης με τον Πέτρο Λούκα και πανηγυριώτικα τραγούδια.

* Κυκλοφόρησε CD με Πωγωνήσια πολυφωνικά τραγούδια από τους Δολιώτες.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Θερμά συγχαρητήρια για την εγγογή μας Αρετή Νικολοπούλου όπου αποφοίτησε ως αρχιτέκτον το Πολυτεχνείο. Της ευχόμαστε από την καρδιά μας καλή σταδιοδρομία.

Ο παππούς Κώστας και Μαρία Γεωργίου εκ Κερασόβου Πωγωνίου.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ 2657-0-

ΟΤΕ Δελβινάκιου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινάκιου	22211
Ταχ. Δελβινάκιου	22244
Ταχ. Κεραλαβρύσου	41210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22006
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινάκιου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσανης	71366
Ιατρείο Κερασόβου	51624
Ιατρείο Κεφαλάσου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιανής	31203
Αστυνομία Δελ/κίου	22216
	22365

Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Δελβινάκιου	22085-22086
Αστυνομία Βήσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	51570
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νης	31201

Ελεγχος Διαβατηρίων Καραβιάς	51230
Τελωνείο Καραβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Καραβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμάδων	31344
Τελωνείο Δρυμάδων	31050

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ανω Πωγωνίου	(26570) 41206
	ΦΑΞ - 41206
Δελβινάκιου	(26570) 22204
	ΦΑΞ - 22444
Κοιν. Λάδδανης	(26570) 51667
Κοιν. Πωγωνιανής	(26570) 31227

ΕΚΘΕΤΗΡΙΟ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΙΩΝ;

Από πολύ καιρό, λέγεται ότι ετοιμάζε-ται το εκθετήριο τοπικών προϊόντων. Είναι ένα κτίριο που ανεγείρεται κοντά στο Χάνι Δελβινάκι, προς τη λίμνη της Ζαράβινας αν η πληροφορία είναι σωστή. Είναι εκεί κοντά που άλλοτε είχε δημιουργηθεί από το Δασαρχείο μια μονάδα εξοικειώσεως φασιανών σε μια προσπάθεια εμπλουτισμού της περιοχής. Σαν ιδέα καλή είναι η δημιουργία αυτού του εκθετηρίου τοπικών προϊόντων. Αλλά ένα ερώτημα έρχεται από μόνο του. Ποια είναι τα τοπικά μας προϊόντα που θα εκτεθούν; Καί σχετικά θα περιλαμβάνεται στη ειδική πρόταση ένταξης στα Κοινοτικά προγράμματα. Χρήσιμη θα ήταν μια αναφορά στα τοπικά προϊόντα, γιατί δεν είναι γνωστό κάποιο τοπικό προϊόν να παράγεται σε εμπορική ποσότητα και να κυκλοφορεί. Για να μην υπάρχουν αυταπάτες, ότι παράγονται στο Πωγωνί κάποια προϊόντα.

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΩΝ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Στα Δελτία Τύπου της Αστυνομικής Διεύθυνσης Ιωαννίνων, πολλές είναι οι καταγραφές για το κυνήγι των λαθρομεταναστών και συχνά συλλυμβίζονται αυτοκινήτα και μεταφορείς και στην περιοχή μας. Δεν είναι δε λίγες οι περιπτώσεις σύλληψης και μεταφορέων ναρκωτικών ουσιών και αυτό επαναφέρει το θέμα της επικινδυνότητας του τόπου μας. Όλα αυτά γράφονται στις Γιαννιώτικες εφημερίδες, με έντονα περιστατικά καταδιώξεως των παρανόμων μέχρι και την πόλη των Ιωαννίνων. Μάλιστα η Γιαννιώτικη εφημερίδα υπάρχουν και ρεπορτάζ για δράση οργανωμένων κινλωμάτων. Όλα αυτά είναι δυσάρεστα γεγονότα με ακαθόριστες εξελίξεις που δεν βοηθούν την περιοχή μας.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Με απόφαση της Πολιτείας, το τέλος του 2ου Παγκόσμιου Πολέμου γιορτάζεται σαν επίσημη εκδήλωση πλέον στις έδρες των Νομαρχιών στις 9 Μαΐου κάθε χρόνο, υπό την ευθύνη των Νομαρχιών. Με αυτή τη ριθμισή είναι πια χωρίς νόημα αυτή η εκδήλωση που οργανώνει ο Δήμος Δελβινάκιου, στο Χάνι Δελβινάκι την ίδια ημερομηνία σε αυτό το τριτοβάθμιο αμφιλεγόμενο μνημείο με την καρικατούρα του αεριωθούμενου αεροπλάνου που έγινε νέο ανέκδοτο.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

Μπαίνει το καλοκαίρι και ακόμη δεν ανακοινώθηκαν οι παράλληλες εκδηλώσεις φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Συλλόγων, πέραν των πανηγυριών ή μέσα στα πλαίσια των πανηγυριών. Η ποιοτική αναβάθμιση των καλοκαιρινών εκδηλώσεων, γενικά, είναι απαραίτητη για να μετρηθεί η πολιτιστική συνεισφορά στον τόπο, αλλά και το πολιτιστικό επίπεδο της επαρχίας μας. Περιμένουμε τα πρώτα δελτία, τις πρώτες ανακοινώσεις και τις πρώτες αφίσες!

ΞΕΝΩΝΕΣ

Παρακολουθούμε την αλματώδη ανάπτυξη των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων και ξενώνων σε χωριά του Ζαγορίου, με παράλληλη την τουριστική του ανάπτυξη. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ζηλεύουμε αφού το φυσικό μας περιβάλλον δεν υπολείπεται εκείνου του Ζαγορίου, όπως ομολογούν πολλοί που έφθασαν και στην περιοχή μας, η οποία στερείται τουριστικών εγκαταστάσεων. Να μη αξιολογήσουμε τους λεγόμενους «ξενώνες» που δημιουργούνται σε ορισμένα χωριά μας από την τοπική Αυτοδιοίκηση, που εκτός από την μικρή κλίμακα, δεν πληρούν και τις βασικές προδιαγραφές του ΕΟΤ. Δεν χρειάζεται να αναφερθούμε σε κάποιους. Η άποψη ότι αυτοί προσρίζονται για τους δικούς μας δεν προάγει τον τουρισμό που μας πρότε. Οι τοπικούς μας άρχοντες δεν ασχολήθηκαν να προσελκύσουν επενδυτές ούτε παρότρυναν συμπαινώματά μας να επενδύσουν σε αυτό τον τομέα. Ο τουρισμός θέλει επιχειρηματίες. Ας μη το αγνοούν. Και ας μη μιλάμε για «ξενώνες» του πανηγυριού, που δεν προάγουν τον τουρισμό και κατ' επέκταση την ανάπτυξη, την οποία όλοι προσδοκούμε και για την οποία κενολογούμε Καποδιστριακά.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Στις 18 Μαΐου 2008 στο Δελβινάκι με την πρωτοβουλία του Μητροπολίτη κ. Ανδρέου οργανώθηκε εκδήλωση για την επέτειο της αυτονομίας της Βορείου Ηπείρου του 1914. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν πολλοί κάτοικοι και άλλοι προσελθόντες από διάφορες περιοχές της χώρας και διάφοροι φορείς, αλλά και ηγετικά στελέχη των Βορειοηπειρωτών. Μίλησε ο μητροπολίτης κ. Ανδρέας για το χρονικό της επετείου και εξέθεσε τις απόψεις του με τη συγκυρία της ανεξαρτητοποίησης του Κόσοβου για να ζητήσει την ανάλογη αυτονομία της Βορείου Ηπείρου σύμφωνα με το πρωτόκολλο της Κέρκυρας του 1914. Στην εκδήλωση παραβρέθηκε και η θαρραλέα Πωγωνήσια δασκάλα των Πομακοχωρίων Χαρά Νυκόπουλου η οποία και χειροκροτήθηκε θερμά. Διαβάστηκαν μηνύματα και χαυρετισμοί, που στάλθηκαν για την εκδήλωση.

ΜΙΑ ΦΙΛΟΔΟΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΠΟΥ ΑΡΓΕΙ

Από την προκαποδιστριακή περίοδο έχει συζητηθεί η αξιοποίηση του «Παρατήματος», του παλιού Γυμνασιακού Οικοτροφείου στην Πωγωνιανή, και η μετατροπή του σε μία σύγχρονη ξενοδοχειακή μονάδα. Αρχικά διετέθη σε μια φιλόδοξη ομάδα νέων για την ένταξη μιας πρότασης στα προγράμματα INTERREG. Η προσπάθεια αυτή δεν φτούρισε, η ομάδα διαλύθηκε. Μεταγενέστερα και με «Καποδιστριακή», πέρασε μια ιδέα να αξιοποιηθεί το κτίριο από το ίδρυμα Νάρχου. Στην επίσκεψη μάλιστα του προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κωστή Στεφανόπουλου στην Πωγωνιανή, φάνηκε πως μια τέτοια σκέψη προχωρούσε. Και αυτή δεν καρποφόρησε. Τα τελευταία χρόνια υπεγράφη μια σύμβαση της Κοινότητας Πωγωνιανής με μια τουριστική εταιρία για μια τέτοια αξιοποίηση του κτιρίου, με ετήσιο μάλιστα μίσθωμα 6.000 ευρώ τα οποία, όπως πληροφορούμεθα, καταβάλλονται. Αλλά και πάλι δεν φαίνεται να προχωρεί η περίπτωση. Πάνω από δέκα χρόνια βασανίζεται και προχωρεί η ιδέα αλλά αργεί πολύ. Θα γίνει και αυτή η ιστορία μια χαμένη ευκαιρία; Και είναι μεγάλο το έλλειμμα της Πωγωνιανής και της περιοχής στον τομέα αυτόν της ανάπτυξης.

Η ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΛΙΟ «ΝΤΕΡΒΕΝΙ»

Από όσα πληροφορήθηκα μπήκε στο δρόμο η μελέτη για την ανάδειξη του παλιού «Ντερβενι» που ξεκινούσε από τα Γιάννενα και έφθανε στο Αργυροκάστρο με ένα σημαντικό τμήμα του να διατρέχει και το Πωγωνί, από τη λίμνη της Ζαράβινας μέχρι το δάσος της Μπουνας και το Σκίπη. Είναι το πιο παλιό δρομολόγιο που αναφέρεται μάλιστα από πολλούς περιηγητές του 19ου αιώνα. Φιλόδοξο το πρόγραμμα, με κόστος μελέτης πάνω από 400 χιλιάδες ευρώ, και μακροχρόνια θα είναι η προσπάθεια υλοποίησης. Μπήκαν και πολλά «γεμίσματα» μέσα στην πρόταση με μοναστήρια, οχυρά, μνημεία και διάφορες παράπλευρες διαδρομές. Να δούμε πως θα προχωρήσει αυτό το πρόγραμμα και πως θα υλοποιηθεί τεμαχισμένο στους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τώρα μάλιστα που θα διαφοροποιηθεί και ο χάρτης της Διοίκησης με τον «Καποδιστρια 2».

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΟΥ ΔΡΥΜΑΔΩΝ

Από τον Νομάρχη Ιωαννίνων εντοπίστηκαν και κατά κάποιο τρόπο επιλέχθηκαν τρεις θέσεις για τον χώρο που θα ανεγερθεί το κτίριο του νέου Τελωνείου Δρυμάδων. Είναι μια προκαταρκτική διαδικασία για την προώθηση των σχετικών ενεργειών ολοκληρώσεως του έργου του νέου δρόμου και τη λειτουργία του μεθοριακού σταθμού.

ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΚΑΙ

.....ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ!

Η Φύση οργανώνει αυτή την εποχή. Το πράσινο κυριαρχεί και μέσα στο πράσινο χάνονται τα...σκουπίδια από τα οποία είναι γεμάτος ο τόπος. Είναι θα λέγαμε η εποχή της ...παράλληλης των σκουπιδιών. Έτσι λιγότερη εμφανίζεται η ευθύνη των υπεύθυνων καθαριότητας, αλλά στις παρυφές των οικισμών και των δρόμων το φαινόμενο είναι εκτεταμένο. Αγνοηση είναι τοπικά και η εξέλιξη του θέματος των χωματερών. Μερικές φαίνονται και πίσω από την παράλληλη. Και μερικές δείχνονται από μακριά όταν ντυμνιάζονται από το καίριο των σκουπιδιών που γεμίζουν την ατμόσφαιρα με διοξείνες. Είναι η άλλη πλευρά της ανεπιθύνητας. Και είναι τόσο όμορφος ο τόπος μας!

Η ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Στο προηγούμενο φύλλο μας σχολιάσαμε απόφαση, που προσωρινά ανακλήθηκε, για την κατάργηση δύο Γυμνασίων στο Νομό Ιωαννίνων λόγω μικρού αριθμού μαθητών. Η πορεία αυτή είναι προδιαγεγραμμένη αφού ραγδαία είναι η μείωση των μαθητών. Τελευταία δημοσιοποιήθηκε ότι και για άλλο γυμνάσιο της Ηπείρου, των Αγνάντων, αντιμετωπίζεται τέτοιο ενδεχόμενο. Πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι για μια τέτοια εξέλιξη για τα τρία Γυμνάσια και ένα δύο Λύκεια της επαρχίας μας που ήδη αντιμετωπίζουν αυτή τη μείωση των μαθητών τους.

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΔΡΥΜΑΔΩΝ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Το καλοκαίρι, πολλοί ομογενείς μας των Εξοκισμένων χωριών του Πωγωνίου, πέραν από τα σύνορα, φθάνουν στα χωριά τους για να συναντήσουν συγγενείς, συχωριανούς και φίλους και να περάσουν μερικές μέρες στη γενέτειρά ή στο χωριό καταγωγής τους. Αρκέτι προέρχονται και από τις υπερπόντιες χώρες και η επιστροφή αυτή είναι σημαντική προσωπική επιλογή. Το Τελωνείο Δρυμάδων υπολείπεται. Θα ήταν καλό και ανθρώπινο, το καλοκαίρι, ιδιαίτερα τον Αύγουστο, να λειτουργήσει πλήρως και να διευκολύνει τους ομογενείς να περάσουν τα σύνορα, άνθρωποι και αυτοκίνητα. Θα ήταν μια μεγάλη ανθρώπινη εξυπηρέτηση, αλλά και μια εθνική προσφορά στον Εξοκισμένο Ελληνισμό. Είναι καιρός να το μελετήσουν οι Αρχές στα πλαίσια διασυνοριακών διευκολύνσεων στις οποίες η Αλβανική πλευρά δείχνει θετική συμπεριφορά.

Τα τραγούδια του Κώστα Τσιλιμαντού ΤΩΝ ΑΔΙΚΗΜΕΝΩΝ

Ελευθερον σκοπού

Εκεί σιαπάνω στα Ριζά δυο νιοι απ' το Πωγώνι,
Στην τάβλα τρώγαν κι έπιναν απ' το πουρνό ως το γιόμα
Κι όλη την πίκρα που 'χανε και τον κρυφό τους πόνο
Τα παίζαν στη φλογέρα τους, τα λέγαν στο τραγούδι.
«Ανάθεμα τις όμορφες με τη σκληράδα πο 'χουν
με την καρδιά από σιδερό, τον λόγον απ' ατσάλι
και τη ματιά ακατάδεχτη, να ξεριζώνει σκότια.

Εμείς καρδιά που καίγεται και λιώνει από αγάπη
Κι αυτές ψηλά τον αμανέ, τι καϊτερούνε να 'ρθει
Τ' όμορφο πριγκηλόπουλο καβάλα στ' άλογό του

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΤΣΙΑ

Γιάννινα 20-5-08

Αξιότιμε Πωγωνολάτρη και φίλε μου

Κων/νε Χρ. Κωστούλας
Επι τη αυριανή ευτυχή ημέρα της ονομαστικής σας εορτή, ολόψυχα, σας εύχομαι Χρόνια Πολλά, με χαρά και υγεία, και του Θεού την ευλογία.

Χθες το βραδιό, είχες την ευγενική καλοσύνη να έρθεις να μου φέρεις (προσφορά της καρδιάς σου) ένα αντίτυπο, του από πάσης πλευράς βιβλίο σου, ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 17, «Οι ραφτάδες των Ρομπάτων Πωγωνίου, και τα «ράφτικα» μια επαγγελματική γλώσσα». Και σήμερα ώρα δέκα το

ετελείωσα. Δεν μ' άφηγε να το παρατήσω από το χέρι, και το καταβρόχθησα. Και πάλιν σας ευχαριστώ, και σας συγχαίρω για την αξιόλογη προσπάθειά σας, να συγκεντρώσετε και να καταγράψετε αυτόν τον από πάσης πλευράς μεγάλο λαϊκό θησαυρό. Αμ εκείνες οι φωτογραφίες που συγκινούν και στολίζουν το βιβλίο; Είναι αρκετά κατατοπιστικό πόνημα, και αξίζει να κοσμεί βιβλιοθήκες όλων των Πωγωνήσιων σπιτιών.
«Στανικώνοντας» το γράμμα μου, σου ξαναεύχομαι υγεία και πάντα υγεία και οικογενειακή ευτυχία.

Με τα πιο φιλικά αισθήματα
Παπα-Χρήστος Μάτσας
88-χρονος

Παραδοσιακός Ξενώνας

www.paionia.gr
fax: 26570 22009
Τηλ.: 26570 22007
26570 22009
693 2456438
697 3992996

Δελθινάκι Ιωαννίνων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΒΛΑΧΙΩΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΓΟΥΝΑΡΗ 36 - ΕΛΛΗΝΙΚΟ - Τ.Κ. 167 77 ΤΗΛ.: 9624250 FAX: 9618929

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ

ΥΔΙΚΟ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- αυτοματισμοί
- θυροτηλέφωνα
- τηλεφωνικό υλικό
- πίνιακες
- ενδοσυνεννοήσεις
- όργανα μετρήσεως
- φθορισμός
- λαμπτήρες
- φωτιστικά σώματα
- παντός τύπου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ - ΙΑΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ

SERVICE

TV - VIDEO - HI-FI - ΚΕΡΑΙΕΣ TV
ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΘΟΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ

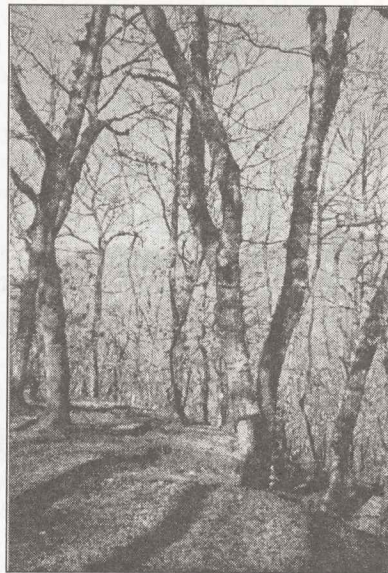

ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ 9 (όπισθεν ΕΡΡΙΚΟΣ ΝΤΥΝΑΝ) - 115 26 ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ
ΤΗΛ./FAX: 210.6923880

«Οι πεζοπόροι»

(Από τα παρεπόμενα της πρωθυπουργικής
Πασχαλιάτικης επίσκεψης)

Θα το πιάσω έτσι χρονολογικά, με όλη την εκτίμηση και το σεβασμό στην πρωθυπουργική παρουσία στο Πωγώνι, που τόσο προβλήθηκε από τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης. Εκτιμώ ακόμη και την τηλεοπτική δήλωση του προέδρου της διευρυμένης Κοινότητας Πωγωνιανής, ιδιαίτερα το σημείο εκείνο που είπε ότι ο πρωθυπουργός πεζοπόρησε στα μονοπάτια του Πωγωνίου και **μας άνοιξε δρόμους!** Αυτό είναι και το κυρίαρχο σημείο αυτού του χρονολογικού σημειώματος. Μας άνοιξε λοιπόν δρόμους. Αλλά πίσω από αυτό μας άνοιξε τα μάτια, για να δούμε καλύτερα αυτό που μας περισσεύει και είναι ο πλούτος μας. Τα τόσα μονοπάτια, μέσα και δίπλα στα δροσάδια μας που τα ξεχνούμε. Τα αγνοούμε Τα πλούσια δάση μας που δεν τα γνωρίζουμε και δεν τα περπατούμε. Μας τα επισήμανε ο πρωθυπουργός μας με τις πεζοπορίες του το Πάσχα. Ήταν σαν να μας είπε: «ανακαλύψτε τα μονοπάτια για να περπατήσουν κι άλλοι. Πεζοπορείτε είναι ένα μήνυμα τουριστικής ανάπτυξης. Ελάτε μαζί μου!». Δεν χρειάζεται να πούμε περισσότερα για αυτό που είναι αυτονόητο. Να γίνουμε «πεζοπόροι», περπατητές, να δείξουμε τα ωραία μονοπάτια μας αφού τα περιποιηθούμε και τα

ανοίξουμε μόνοι μας. Να γίνει ένας «Σύλλογος πεζοπόρων» και να γραφούν όλοι. Και να αρχίσει η αναγέννηση των παλιών μονοπατιών της επικοινωνίας των ανθρώπων και της προσέλευσης των φυσιολαττών. Να πάρουμε ταλαοκόπες και τσεκούρια και πριόνια και να ανοίξουμε στα ρουμάνια τους παλιούς δρόμους. Να τα σημάδεψουμε. Χωρίς προγράμματα και ...επιδοτήσεις! Να το διαφημίσουμε. Να ανοίξουμε μια νέα σελίδα στον τόπο μας. «Οι πεζοπόροι!»

Βλέπω συχνά το φίλο Τάσο και τη γυναίκα του να πεζοπορούν γύρω από την Πωγωνιανή και τον θεωρώ πρωτόπορο για ένα τέτοιο κίνημα. Πολλά θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί, γύρω από μια τέτοια προσπάθεια και ένα τέτοιο κίνημα και ξεκίνημα.

Κύριε πρόεδρε της Κοινότητας Πωγωνιανής. Το είπατε, «μας άνοιξε δρόμους ο πρωθυπουργός». Ξεκινάστε με ένα πρώτο προσκλητήριο στους δημότες και φίλους. Δεν χρειάζεται πολύ να γίνει -κάτι που είναι αλλού- μόδα. Μια φορά το μήνα. Ομαδική εξόρμηση πεζοπορίας! Είναι και υγιεινό και το συνιστούν και οι γιατροί και οι περιβαλλοντολόγοι. Άλλωστε κοντά σε μια τέτοια ιδέα είναι και το Μουσείο Φυσικής ιστορίας που ετοιμάζει.

Πωγώνι και Περιβάλλον! Πωγώνι και Φύση! Ελάτε να περπατήσουμε! Και του χρόνου που θα ξανάρθει ο πρωθυπουργός να τον υποδεχθούν όλοι οι πεζοπόροι. Το μήνυμά το έστειλε. Να μη το αφήσουμε στο αέρα.

K.X.K.

(οι φωτογραφίες από τα όμορφα ρουμάνια μας)

ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΧΟΥ & ΦΩΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΙΑΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Σολωμού 20, 10682 Αθήνα

Τηλ.: (210) 3302095, Fax: (210) 3836761,

E-mail omikgr@hol.gr

ΚΩΝ. ΧΡ. ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ:

Οι Ραφτάδες των Ρομπάτων Πωγωνίου και τα «ράφτικα» μια επαγγελματική γλώσσα

Γράφει ο ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

Στη σειρά «Πωγωνήσια Βιβλιοθήκη» με αριθμό 17, της καλής εφημερίδας «Η Φωνή του Πωγωνίου», ο εκδότης και δότης της, καταξιωμένος πνευματικός Άνθρωπος της Ηπείρου Κων. Χρ. Κωστούλας, εξέδωσε το 2007, ένα έργο που αναφέρεται στο χωριό του Μερρότη (Ρομπάτες) και ειδικεύει για τους Ραφτάδες και τα «ραφτικά» την επαγγελματική τους γλώσσα.

Έχουμε διαβάσει κατά καιρούς συνηματικά γλωσσάρια Ηπειρωτών τεχνιτών, όπως του Χρ. Β. Παπασταύρου: «Τ' αλειφάδικα, τα Σώπικα και Μουτζούρικα», τα «Κουδαρίτικα» που είναι γλωσσάριο των κτιστών (Χουλιαραδών και Κόνιτσας), του αειμνήστου Χρ. Ι. Σούλη, όπως είναι τα «Μπουκουρέικα» που συνέλεξε ο ίδιος και είναι η γλώσσα των Ραπτών της περιφέρειας Τζουμέρκων, τα «Ρόμκα», γλώσσα των Γύφτων της Ηπείρου, απ' τον ίδιο ερευνητή Χρ. Σούλη, ακόμη τα «Σωπικά» που είναι η συνηματική γλώσσα των βαγενάδων της Β. Ηπείρου, από τον Αθανάσιο Ι. Παπαχαρίση, τα «Ταμπάκικα» (βυρσοδεψίων των Ιωαννίνων) και τις άλλες συνηματικές γλώσσες που χρησιμοποιούσαν τα διάφορα Ισνάφια στην Ηπειρο.

Ο ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ λογοτέχνης και δημοσιογράφος Κων. Χρ. Κωστούλας με το έργο του «Οι Ραφτάδες των Ρομπάτων Πωγωνίου...» μας φέρνει στο φως μια άλλη επαγγελματική (συνηματική) γλώσσα που επικρατούσε στη συμπαθή αυτή τάξη των επαγγελματιών. Το βιβλίο είναι σε μεγάλο σχήμα, έχει 182 σελίδες, πλούσιο φωτογραφικό υλικό από ασπρόμαυρες φωτογραφίες, σπάνιες κι ένα παραδοσιακό πλαίσιομα στολών απ' το Πωγώνι και σχεδιασμών σ' αυτές από τον Αθ. Μάρη.

Στις πρώτες σελίδες του βιβλίου ο χάρτης της Επαρχίας Πωγωνίου, ενδεικτικός που βρισκόμαστε γεωγραφικά, η Μερρότη σε φωτογραφία του 1925, με πρόλογο δικό του (Κ. Κωστούλα) και προλογικό σημείωμα σε 2 1/2 σελίδες, μικρό δοκίμιο Πολιτισμού, απ' την κα Ευαγγελία Ατζάκα-Βέη, λαογράφο. Στη συνέχεια ο συγγραφέας μας κάνει γνωστό πως συνέλεξε το υλικό του, απ' τους συγχωριανούς του τεχνίτες ραφτάδες και τις ιστορίες που άκουσε «κάτω απ' τον πλάτανο της εκκλησίας». Εδώ γίνεται αναδρομή στο χρόνο και το χώρο, στους ανθρώπους, επαγγελματίες, με αναφορές απ' τη ζωή και τη δουλειά τους, αλλά και φωτογραφίες τους.

Βλέπουμε τους Γάκη Κωστούλα, Κων. Ματσούρη ή Τσούμαρη, Χαράλ. Βλαχιώτη, τον Ι. Βλαχιώτη κ.α. Το «Ενθθύμιον Σωπικής 1917» του Αθανασίου Παν. Μάρη (7-8-1917) με τη «ματσά» που είναι η επαγγελματική «ταυτότητα». Επεκράτησε η «Σχολή Ρομπάτων» στη Ραφτική, από τους κορυφαίους του είδους που έβγαλε το χωριό Ρομπάτες (Μερρότη) Πωγωνίου.

Τα παλαιά εργαλεία της ι δουλειάς, η ραπτομηχανή του Γάκη Κωστούλα, το χοντροφάλιδο και τα «σίδερα», με τα λευκά υποκόμισα, η λαμαργία με τα «δοντίτια» και κεντημένες ποδιές, ντουλαμάδες, σεγάκι με φούντες κι άλλα στοιχεία της Πωγωνήσιας φορεσιάς, γίνονται αντικείμενο μελέτης κι απ' τον ανίδεο αναγνώστη, καθώς τα ειδικεύει, τα τεκμηριώνει επαγωγικά ο συγγραφέας Κων. Χρ. Κωστούλας, για τους τωρινούς και τους επιγόνους, που θα έχουν μόνο μουσειακό χαρακτήρα τα επόμενα χρόνια.

ΟΙ ΠΑΡΑΚΑΤΩ σελίδες φανερώνουν ονομαστικά όλους τους Ρομπάτινους ραφτάδες, από το 1805 μέχρι το 1955 που είναι είκοσι δύο (22) καθώς έχει κατάσταση με τα χρόνια που έζησαν. Ακόμη φέρνει στο φως χειρόγραφα και σημειώσεις του παπα-Βασίλη Οικονόμου (1863) και ονόματα οικογενειών που παραγγέλλανε στον Ρομπάτινο ράφτη να ράψει. Όπως ο Νάσης Κύρενα, στις 7 Απριλίου 1863, σαγιάκα, ποδιά δημητένια, ντουλαμά, κάλτσες κλπ. Πιο κάτω λέει «1863, 3 Νοεμβρίου φανερώνω τα ραψίματα του Βάσο Εξαρχου».

Βλέπουμε στην κατάσταση ν' αναφέρει, 1 σεγγούνα του Παννάκι, φλοκάτη του Βάσου, ντουλαμάς της Βασιλένας, ντουλαμάδες των νυφάδων κλπ. Ακολουθούν πολλές καταστάσεις που έχουν πολιτιστική και αρχαιολογική αξία.

ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ με την Πωγωνήσια φορεσιά, περιγραφή κι άλλες χρήσιμες πληροφορίες έχει ιστορική σημασία για τον Πωγωνήσιο, αλλά και τον ερευνητή, που έχει να προσθέσει επιπλέον στοιχεία, από έναν καταξιωμένο ερευνητή και συγγραφέα, τον κ. Κων. Χρ. Κωστούλα. Στις επόμενες σελίδες κάνει αναφορά στους ραφτάδες του Μετζίτιγ. Είναι το βλαχοχώρι Κεφαλόβρυσσ Πωγωνίου, που τόσα δεινά υπέστη στη Γερμανική κατοχή. Φωτογραφίες από τα Λεύκωμα του Γ. Πανταλίδη συμπληρώνουν τον ξεχωριστό τόμο «Οι Ραφτάδες των Ρομπάτων Πωγωνίου...». Επίσης θαυμάσιες γυναικείες και ανδρικές στολές βλέπουμε μέσα από έγχρωμες φωτογραφίες και η ανδρική στολή που έραψε για τον συγγραφέα ο Νάσος Μάρης, το 1979, σε σύνολο και λεπτομέρειες. Το όλο πλαίσιομα του έργου, με κείμενα, φωτογραφίες, αρχαιολογικό υλικό, θ' αντέξει στα επόμενα χρόνια...

ΠΑΝΟΣ ΧΡ. ΖΩΪΔΗΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ειδικός προσθετολόγος

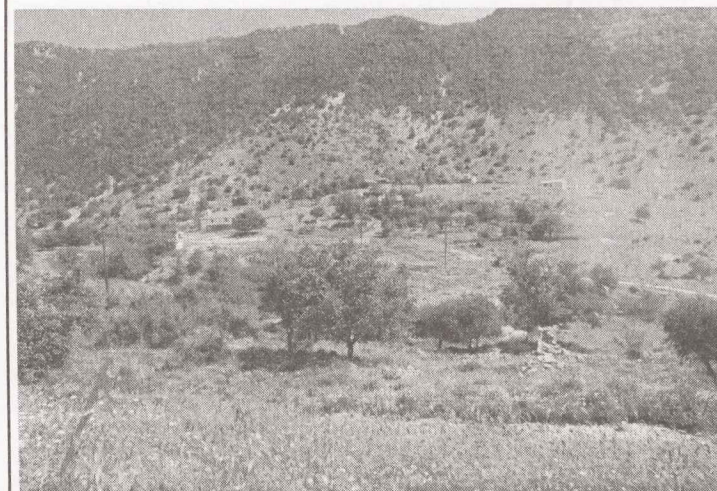
Λασκαριδίου 110 - Καλλιθέα

Τηλ.: 9522221 - 094 774664

ΠΩΓΩΝΙΣΚΟΣ

Το χωριό που αναγεννιέται

Το μικρό αυτό χωριό του Άνω Πωγωνίου, που πέρασε πολλά δεινά, εδώ και αρκετά χρόνια άρχισε να αναγεννιέται και να δημιουργεί έναν αξιόλογο οικισμό. Η προσπάθεια αυτή ανήκει εις τους πατριδολάτρες αειμνήστους δασκάλους Σταύρο Γκατσόπουλο και Κων/νο Κώττη με τη συμπαράσταση και άλλων χωριανών όπως των αειμνήστων Ηλία Σέπερη και των επιζώντων Μάνθου Σέπερη, Τέλη Οικονόμου, Μαρία Κουρκούτα, Αθαν. Θεοδώρου, Παν. Κιτσώνα, τον Ζώη Κολόκα, μετά της εγκατεστημένης οικογενείας του στον ομώνυμο οικισμό, καθώς και του Αντώνη Νικόπουλου και άλλων, συνετέλεσε στην επανοικοδόμηση του οικισμού Πωγωνίσκου, την ίδρυση της εκκλησιαστικής επιτροπής του Αγίου Αθανασίου πολιούχου της Κοι-

Ο Πωγωνίσκος σήμερα

νότητας και στη συνέχεια η ομώνυμη Αδελφότητα των απανταχού Πωγωνισκιωτών. Έτσι έγιναν αρκετά έργα, όπως ο αμαξιτός δρόμος από Μολυβδοσκεπάστο προς το χωριό, η ύδρευση του χωριού από τις πηγές της Βρόσυνας, η κατασκευή του ξενώνας, η εγκατάσταση τηλεφωνικού δικτύου, η κάλυψη της περιοχής από τη ΔΕΗ και άλλα τινά που βρίσκονται στον προγραμματισμό από τον Δήμο Άνω Πωγωνίου και τις ενέργειες της Αδελφότητας.

Ο οικισμός Πωγωνίσκου τέως Μπονταϊκού έχει σήμερα προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί σε βιώσιμη παραμονή μερικών οικογενειών, πράγμα που είναι δυνατόν να συμβεί στο εγγύς μέλλον. Η οικογένεια του Ζώη Π. Κολόκα με τις επαγγελματικές ασχολίες και με το έμφυτο δυναμικό της αποτελεί εγγύηση για το μέλλον, καθώς ο Πωγωνίσκος διαθέτει τώρα στην ξενιτιά επιστημονες, επιχειρηματίες, Δημ. Υπάλλους και μια θαυμάσια νέα γενιά που νوستαλγεί την αγαπημένη γενέτειρα των γονιών της. Άλλωστε η βάση για μια μελλοντική πρόοδο του εν λόγω οικισμού έχει τεθεί από τους διατελέσαντες εκπροσώπους της Αδελφότητας, εκτός των προαναφερθέντων και των αειμνήστων αδελφών Σταύρου Γκατσόπουλου, Βασιλείου Γκατσόπουλου, Ιατρού, Αχιλλέως Γκατσόπουλου, ανώτ. Δικαστικού και των Οδυσσέως και Θεμιστοκλή Γκατσόπουλου. Τώρα η καλύτερη προϋπόθεση της επανασυστάσεως του χωριού είναι η συντήρηση του Ι. Ναού Αγίου Αθανασίου στο κέντρο του Οικισμού, του οποίου κάθε χρόνο τελείται η πανηγύρις (2 Μαΐου). Ο σημερινός πρόεδρος της Αδελφότητας Ηλίας Σέπερης με άλλους νέους που τον περιβάλλουν θα συνεχίσει το έργο που ξεκίνησαν εκείνοι που έφυγαν από τη ζωή. Πρόσφατα συγκεντρώθηκαν στο χωριό αρκετοί Μπονταϊσώτες και φίλοι τους όπου προσκύνησαν στη χάρη του Αγίου Αθανασίου και γλέντησαν με την ψυχή τους. Ταύτα προς το παρόν και αργότερα θα επανέλθουμε με περισσότερα στοιχεία.

Χάρης Παπασταύρου, δημοσιογράφος

«VILLA PAPPAS»

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

ΣΤΟ ΚΑΝΑΛΙ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Τηλ. 26820 - 51820

Πανοραμική θέα στο Ιόνιο Αιωνόθιες θαλασιδιές

Τουριστικός Σύμβουλος: ΑΝΤΩΝΗΣ Μ. ΠΑΠΠΑΣ

τ. Δικηγόρος & Ταξιδευτής - Κινητό: 6978585926

ΣΧΟΛΙΟ

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δεν θα ισχυριτούμε ότι «νικήσαμε», ούτε καν ότι δικαιωθήκαμε, με το σχόλιό μας στο προηγούμενο φύλλο μας, καυτηριάζοντας την άστοχη σκέψη να ξαναυλοτομηθεί το δάσος του Δολού. Θα πούμε μόνο ότι το σχόλιό μας είχε απήχηση και ότι προβληματίσε σοβαρά τους αρμόδιους της Κοινότητας, αλλά και ερέθισε την εναισθησία πολλών Δολωτών, για να πάρει η Κοινότητα την απόφαση να μεταωθούν αυτή την υλοτομία, όπως πληροφορηθήκαμε. Αν έτσι είναι, αυτό αποτελεί μια ισχυρή και ρεαλιστική απόφαση, στηρίζουσα και προαπαιτούμε του φυσικού μας περιβάλλοντος και είναι ένας ωνός ότι γίνεται συνείδηση, αυτό που σγκνέει πλέον όλο και περισσότερους ανθρώπους, η προστασία του Περιβάλλοντος. Για μας, για το Πωγώνι μας, η αντίδραση αυτή ανοίγει μια νέα σελίδα για να εκτιμήσουμε και να αποτιμήσουμε με άλλα κριτήρια αυτό που επισημάνει ο πρόεδρος της Κοινότητας Πωγωνιανής κ. Παντ. Τσέρης, τονίζοντας την συμβολική πορεία και διαδρομή του πρωτοπονητικού στα μονοπάτια του Πωγωνίου, κατά την Πασχάλινη του διαμονή στο Πωγώνι, ότι δηλαδή «μας έδειξε δρόμους». Με αυτή την απόφαση, η με αυτό τον τρόπο ακύρωση της υλοτομίας έχουμε πλέον ένα σταθμό στο δρόμο μας κίνημα για το περιβάλλον. Και εχόμεστε πάλι να σημειώσουμε ότι θα ήταν «περιβαλλοντικό κίνημα», αν και ο Δήμος Ανω Πωγωνίου, αντιδρούσε στις ανάλογες περιπτώσεις υλοτομιών που σαφώνουν δρομολόγηση της περιοχής του. Το περιβάλλον, που θεωρείται ο ανεκτίμητος θησαυρός μιας προοικτινής μελλοντικής ανάπτυξης της περιοχής μας γίνεται κύριο θέμα. Δεν είναι τυχαίο και χωρίς σημασία ότι η Πολιτευτική αρχή, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά και όλος ο πολιτικός κόσμος, και η ευρύτερη κοινή γνώμη, καθημερινά σχεδόν αναφέρονται στην ανάγκη και στο χρέος προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Και για το Πωγώνι, αυτή η υποχρέωση γίνεται όλο και επιτακτικότερη.

Κ.Χ.Κ.

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Κύριε Κώστα
Διαβάσα με πολύ ενδιαφέρον το νέο βιβλίο σας για τους ρομπιταίνους ραφτάδες.

Θαύμασα για μια ακόμη φορά την τελειότητα των βιβλίων της Παγωνήσιας Βιβλιοθήκης, που τα διακρίνει η σαφήνεια, η ωραία γλώσσα και ο μοναδικός τρόπος παρουσιάσεως των θεμάτων.

Έχει ο λόγος σας μια ιδιαίτερη ομορφιά!
Στο νέο βιβλίο που αναφέρεται σε μια εποχή που χάνεται με την πάροδο του χρόνου, αξίζει να τονισθεί η προσπάθειά σας, να βρής τις πηγές και τα στοιχεία της παράδοσης για τους Ρομπιταίνους ραφτάδες και τη δουλειά τους.

Κατά την γνώμη μου η προσπάθεια αυτή πρέπει να σας κάνει υπερήφανο διότι με το έργο σας διασώζονται πολλά από την πολιτιστική κληρονομιά της όμορφης πατρίδας σας. Ιδιαίτερη εντύπωση στο βιβλίο αυτό μου έκαναν εκτός των άλλων, τα επιλεγμένα κείμενα και οι εκπληκτικές φωτογραφίες των σεβάσμιων ανθρώπων της περιοχής, όπως επίσης και των νέων και νεανίδων, που μεταφέρουν σε εκείνη την ωραία εποχή και ζωντανεύουν κατά κάποιον τρόπο την ιστορία του Πωγωνίου.

Ας μην ξεχάσουμε και την εντυπωσιακή ανδρική ενδυμασία που έραψαμε για σας ο Νάσος Μάρης. Φαντάζομαι ότι οι επόμενες γενιές θα σας ευγνωμονούν για ό,τι προσφέρετε σ' αυτόν τον ιστορικό τόπο.

Σας εύχομαι να έχετε υγεία και δύναμη για να συνεχίσετε το δημιουργικό σας έργο για πολλά-πολλά χρόνια.

Με εκτίμηση

Κων/νος Παν. Σπυρόπουλος.

(Αγαπητέ Κώστα σε ευχαριστώ για τα τόσο θερμά σου λόγια για τη δουλειά μου, και σε ευχαριστώ ακόμη που παρακολουθείς την γραφή και συγγραφή μου)

Κ.Χ.Κ.

Αγαπητέ φίλε Κώστα
Διαβάζω ανελλιπώς την αγαπητή Φωνή του Πωγωνίου και σε συγχαίρω για το ότι κρατάς με την εφημερίδα τη νοσταλγία των συμπατριωτών μας καλύπτοντας όλα τα νέα και ενδιαφέροντα της ακριτικής μας γενέτειρας.

Με τις ευχές μου να συνεχίσεις το πατριωτικό σου έργο
Με αγάπη
Χάρης Παπασταύρου
Δημοσιογράφος

ΘΥΡΑΝΟΙΞΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ

Τα θυρανοίξια της νέας εκκλησίας των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στην Πωγωνιανή έγιναν στις 22 Μαΐου 2008. Η μικρή και καλλιτεχνημένη εκκλησία ανεγέρθηκε στην θέση «Αγία Ελένη» του χωριού με δαπάνη της συνταξιούχου Βοστανιώτισσας διδασκάλισσας Αφροδίτης Μάνθιου στην μνήμη των προγόνων της. Ο παπα-Φάνης, ο αφοσιωμένος εφημέριος του χωριού και της περιοχής, τέλεσε το τυπικό λειτουργικό της ακολουθίας και οι λίγοι παριστάμενοι, ένοιωσαν πράγματι τη γοητεία και τη συγκίνηση μιας τέτοιας τελετής που σπάνια συμβαίνει στους καίρους μας. Η μικρή εκκλησία είναι πράγματι ένα κομψοτέχνημα κατασκευής, λιθοκτιστή και επιμελημένη από τον τεχνίτη, και μερικώς αγιογραφημένη. Ο επίτροπος Ελευθέριος Κουβατσής επέβλεψε την όλη εργασία της ανέγερσης με φροντίδα και σεβασμό στη περίπτωση. Στη δωρήτρια, τη Βίτω μας, ευχόμεστε κάθε καλό.

Κ.Χ.Κ.

Φωτογραφία από την τελετουργία

ΤΟ ΤΣΑΪ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ

Πλησιάζει η εποχή που ωριμάζει το τσάι του βουνού, το γνωστό και φημισμένο αυτό βότανο, που έφτασε να πουλιέται ματσάκι και ευρώ. Σίγουρα κάποιοι, είτε από νοσταλγία, είτε από λαίμαργία θα βγούν στα βουνά για συλλογή τσαγιού. Κάποτε που ήταν άγραφοι οι κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς και οι άνθρωποι τηρούσαν μια παλαιά παράδοση, η συλλογή τσαγιού γινόταν σε ημερομηνία αποδεκτή, που είχε σαν κριτήριο την ωρίμανση του βοτάνου. Η συλλογή ήταν ένα τραγούδι στη φύση και μια πίστη στην παράδοση. Και συλλέγονταν το τσάι με προσοχή τόσο να αφήνεται «ποριά» για την επόμενη περίοδο, όσο και για να μη ξεριζώνονται τα φυτόρα και οι σποτάδες του φυτού. Αν σήμερα υπάρχουν οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και σέβονται αυτή την παράδοση ως σκεπτόμενη να πάρουν κάποια μέτρα προστασίας του τσαγιού, για να βρίσκουν να προσφέρουν στους υψηλούς επισκέπτες, και σε φίλους τα «κάνιστρα» και τα «κάνισκια» με τα άλλα «τοπικά προϊόντα»! Δεν μιλάμε βέβαια για εκμετάλλευση, αφού ακόμη δεν έγινε συνείδηση, ότι το φυσικό μας περιβάλλον, και μέσα σε αυτό και τα αρωματικά φυτά, αποτελούν μια ιδέα ανάπτυξης, αφού πρώτα γίνει τούτο μια επιλογή στόχων χωρίς συνθήματα. Ως τότε μια κινητοποίηση για την προστασία του είδους και την διαφύλαξη του από την βάνανση μεταχείριση θα ήταν ένα καλό βήμα προετοιμασίας για όποια άλλη επιλογή.

Πωγώνι ώ χώρα μου

Αν είσουν όπως είσουν
Και δεν παραπατούσες
Τον πλούτο της κληρονομιάς
Να τον καλλιεργούσες
Να όργωνες, να σκάλιζες
Τα ζωντανά να τάζιες
Τα' αμπέλι να τρυγούσες.

Νάχε γιορτή στο σπίτι σου
Κλαρίνα στην αυλή σου
Γαρύφαλα στον κήπο σου
Και κρίνα στην ψυχή σου
Παιδάκια στο σοκάκι σου
Νυφάδες μεστο πρέκι σου
Γερόντους στην κορφή σου.

Η άνοιξη να μπαίνει
Να πρασινίζουν τα βουνά
Η Πλάση ν' ανασαίνει
Τα άνηθ και η ευωδιά
Κι η μαγεμένη η βραδιά
Σε σένα να τυχάνει

Να ξεχαστεί η μοναξιά
Κι η έγνοια να τα σμίξει
Και το μακρύ συμβόλαιο
Της ξενιτιάς να λήξει
Η πατρική κληρονομιά
Όπου πλερώνει τη ζημία
Το δαίμονα να πνίξει.

Σωκράτης Μπελλάς
Βόλος 2008

ΒΙΒΛΙΑ - ΕΝΤΥΠΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

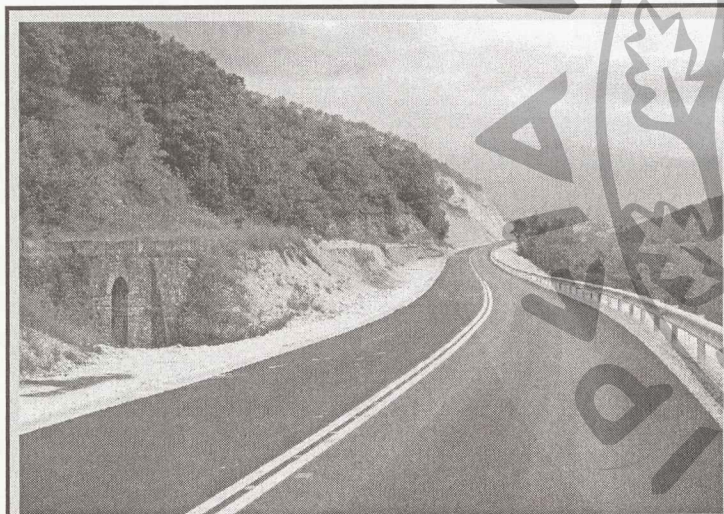
- Τάσου Πορφύρη, «ΕΡΗΜΑ», ποιήματα
- Βασίλη Ντισάκου, «ΡΕΜΑΤΑ», ποιήματα
- Παύλου Παλούκα, «ΟΙΝΟΚΕΝΤΡΟΣ ΣΥΝΑΓΩΓΗ» μονογραφία για το αμπέλι και τον οίνο.
- Πάνου Τσολάκη, Οθωμανικά Διοικητήρια στον ελλαδικό χώρο (1850-1912)
- «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ», εξαμηνιαία έκδοση των Ηπειρωτών λογοτεχνών.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

(δη συνέχεια)

Στα αναφερθέντα γεγονότα, σημειώθηκε ιδιαίτερα, τόσο η εν ψυχρώ εκτέλεση από του αντάρτες του ΕΑΜ, του γερμανού αιχμαλώτου στο Ξυλογέφυρο του Δολού, όσο και η εκτέλεση του άλλου αιχμαλώτου κρατούμενου στην Αγία Μαρίνα του οποίου το παντελόνι βρέθηκε να φοράει ο εκτελεστής του. Τονίστηκε ότι αυτές οι πράξεις δεν έχουν τίποτε το ηρωικό να προσθέσουν στην «αντίσταση», που συχνά μυθοποιείται. Με αφορμή αυτά τα περιστατικά έρχεται σαν παράπλευρη ιστορία και η ακόλουθη διαπίστωση. Στο συνέδριο της Ομοσπονδίας Πωγωνιανών, τον Αύγουστο του 2007 στο Κεράσσο, συνέπεσε και το μνημόσυνο των εκτελεσθέντων και καέντων Κερασσοβιτών, στις 15 Αυγούστου 1944. Δίπλα στο μνημείο του χωριού παρουσιάστηκε, άκριτα κατά μια άποψη, μια έκθεση με φωτογραφίες με αντάρτες του ΕΛΑΣ εκείνης της εποχής και με καπεταναίους. Όποιοι περιεργάστηκαν τις φωτογραφίες με σχολαστικότητα, φωτογραφίες καπετάνιων αλλά και ανταρτών, που μερικοί είναι γνωστοί ότι βαρύνονται με εγκληματικές πράξεις που διεπράχθησαν εκεί στην Αγία Μαρίνα και στου ΜακρήΑλέξη, διαπίστωσαν ότι σε πολλές φωτογραφίες οι εικονιζόμενοι φορούσαν γερμανικές στολές ή καπέλα. Το γεγονός αυτό προκαλεί αρνητικά σχόλια για τον τρόπο εφοδιασμού, απόκτησης, αυτών των γερμανικών στολών. Σε όλα τα αναφερόμενα περιστατικά «συγκρούσεων» και «σασποτάζ», σε κείμενα που τώρα αποκαλύπτονται ανακριβή, η παραποιημένα, δεν αναφέρεται απαλλοτρίωση ιματισμού από γερμανικές πηγές ούτε λάφυρα των συγκρούσεων. Ετσι γεννάται το ερώτημα της προέλευσης των γερμανικών στολών στις φωτογραφίες της «αντίστασης». Το ερώτημα αυτό αφήνει περιθώρια για σκέψεις να αποκτήθηκαν από προσφορές των γερμανικών μονάδων, έναντι κάποιου ανταλλάγματος ή εκχεχρίας, κάτι που τραυματίζει και πάλι τη ιδέα της αντίστασης και του ηρωικού χαρακτήρα. Μια άλλη σκέψη που είναι συνακόλουθη, σε συσχετισμό του γεγονότος του αντάρτη που φορούσε το παντελόνι του εκτελεσθέντος γερμανού αιχμαλώτου, οδηγεί ευθέως στην αποκρουστική άποψη ότι οι γερμανικές στολές των καπετάνιων και ανταρτών, προέρχονταν επίσης από άλλους εκτελεσθέντες γερμανούς αιχμαλώτους. Για αυτούς δεν γίνεται σε κανένα «αντιστασιακό» κείμενο, αναφορά και εξήγηση. Ανεξάρτητα από τον τρόπο απόκτησης των γερμανικών στολών που φορούσαν οι καπεταναίοι και οι αντάρτες στις φωτογραφίες που άκριτα εκτέθηκαν στο Κεράσσο τον Αύγουστο το 2007, ο διαλογισμός και το σχόλιο για την «αντίσταση» έχει και μια άλλη εξ ίσου ενδιαφέρουσα πλευρά. Πως ήταν δυνατό καπεταναίοι και αντάρτες ντυμένοι με γερμανικές στολές, να εμφανίζονται στον κόσμο και να μιλούν για αγώνα και ελευθερία; Και μόνο η εμφάνιση των γερμανο-ντυμένων ανταρτών να μπαίνουν στα χωριά τρώαζε, στην ιδέα ότι οι Γερμανοί ήταν οι κατακτητές και οι εκτελεστές ειδεχθών πράξεων. Αυτές δε οι εγκληματικές πράξεις που συνέβησαν εκεί εις βάρος αντιφρονούντων πολιτών και ανταρτών του Ζέρβα (όπως αναφέρεται στη μαρτυρία που καταχωρήσαμε) δεν διαφέρουν από τα γερμανικά εγκλήματα. Σε διάφορες ομολογίες για τέτοια περιστατικά, αναφέρεται και μια περίπτωση όπου στη Λαβδανή 11-15 αιχμαλώτοι αντάρτες του Ζέρβα, από τις πρώτες εμφύλιες συγκρούσεις βασανίστηκαν και εκτελέστηκαν και μετά ξεγυμνώθηκαν για να πάρουν τις στρατιωτικές στολές οι ΕΛΑΣίτες. Μια μικρή παρένθεση. Μια τέτοια φωτογραφία ανταρτών με γερμανικές στολές υπάρχει και στο βιβλίο «Μέβγεζα - Παλαιόπυργος», του Μήτσου Κεραμίδα στη σελ.57. Η απόσταση του χρόνου από τότε, απομυθοποιεί κάποια γεγονότα τα οποία, η μυθολογία και μια δόση προπαγάνδας, άφησαν να κυριαρχούν στη ιστορία της αντίστασης, ενώ η αλήθεια είναι διαφορετική. Ο Κων. Παπανικολάου έβαλε το νυστέρι σε αυτή την ιστορία. Και το γεγονός ότι η επιχείρηση της «Ζέτης», έγινε για τα δέρματα, τα μαλλιά και τις λίρες των εμπόρων του Αργυροκάστρου, χωρίς να αναφέρεται πολεμική λεία και λάφυρα πολέμου, εξοβελίζει κάθε αντιστασιακή ιδέα και μεγαλοστομία. Κάποια στιγμή πολλοί, σκεπτόμενοι πιο ψυχραίμα με την απόσταση του χρόνου και το κοσκήνισμα των γεγονότων, θα διαλογιστούν και θα αναρωτηθούν γιατί να καούν τόσα χωριά, και να θυσιαστούν τόσο αθώοι άνθρωποι (ούτε ένας αντάρτης δεν αναφέρεται να έπεσε στην επιχείρηση, ούτε τραυματίας), δυό μήνες μάλιστα πριν αποχωρήσουν οριστικά και ανετόχλητοι οι Γερμανοί από την περιοχή μας προς την Αλβανία. Δέκα χωριά στο Κάτω Πωγώνι, και το Βομπλό, πλήρωσαν βαριά σε καταστροφές και θυσίες ανθρώπων, για τα θυμούνται βέβαια τους Γερμανούς βαρβάρους, και να τιμούν με σεβασμό και χρέος τα θύματα, αλλά και να μη λησμονούν ότι για τα λάφυρα, τα παλιοτόμαρα των φορτίων των αυτοκινήτων, η θυσία των ανθρώπων ήταν μεγάλη. Η ιδέα της αντίστασης κάπου εδώ νοθεύεται και γκρίζαρε. Τα χρόνια που πέρασαν είναι αρκετά ψυχραίμα και νηφάλιο απολογισμός.

(συνεχίζεται)

Μια φωτογραφία από το δρόμο Χάνι-Πωγωνιανή, αριστερά ένα παλιό γεφύρι που σώθηκε

Νέο Βιβλίο

ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΛΟΥΚΑ

«ΟΙΝΟΚΕΝΤΡΟΣ ΣΥΝΑΓΩΓΗ»

(η αμπέλος και ο οίνος στην αρχαιοελληνική, στην εκκλησιαστική και στη λαϊκή παράδοση) 2008, σελ.307

Για το ενδιαφέρον θέμα της αμπέλου και του κρασιού υπάρχουν, βέβαια, διασπαρτες πληροφορίες σε βιβλία, κείμενα, λαογραφικά σύμμεικτα, άρθρα κ.λπ. Ελεπε, όμως, μια συστηματική μονογραφία, η οποία θα εξετάζε σφαιρικά το θέμα, αξιοποιώντας τη σχετική βιβλιογραφία. Το εγχείρημα αυτό ανέλαβε ο κ. Παύλος Παλούκας, Επιτ. Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε. και συγγραφέας πολλών βιβλίων. Η παρούσα έκδοση, Οινόκεντρος Συναγωγή, αποτελείται από τα εξής μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται λόγος για την αμπέλο και τον οίνο στην Παλαιά Διαθήκη, έπειτα στον θρησκευτικό, πολιτιστικό και ιδιωτικό βίο των αρχαίων Ελλήνων και κατόπιν στην Καινή Διαθήκη, στην εκκλησιαστική μνιογραφία, στη θεία λατρεία και στην εκκλησιαστική εικαστική τέχνη. Στο δεύτερο μέρος εξετάζεται η αμπέλος και ο οίνος στη λαϊκή μας παράδοση, στη ζωή των ανθρώπων της υπαίθρου και στα χριστιανικά έθιμά τους. Ετσι, αντλούνται στοιχεία από γνωμικά, παροιμίες, ανιγμάτα και καταχωρείται γλωσσικός υπομνηματισμός και χαρακτηρισμοί για τον οίνο και τον οινόπότη. Λαϊκό συνθηματικό γλωσσάρι, λεξιλόγιο του αμπελοφυτού-τρηνήτη και ονομασίες σταφυλιών και κρασιών. Επιπλέον, δίνονται χαριτολογήματα και ευτράπελα οινόποτων, λαϊκές παραδόσεις, ανεκδοτολογία, προλήψεις, δοξασίες και ευχολόγιο του λαού μας, λαϊκός ονειροκρίτης για το αμπέλι, τα σταφύλια και το κρασί, και παραδοσιακά παιχνίδια. Το ενδιαφέρον αυτό μέρος περιλαμβάνει, στη συνέχεια, δημοτικά τραγούδια όλων των κατηγοριών, που αναφέρονται στο αμπέλι και στο κρασί. Το πλήθος των στοιχείων που παραθέτει ο συγγραφέας αποδεικνύει πόση μεγάλη ήταν η παρουσία της αμπέλου και του οίνου στην παραδοσιακή ζωή του λαού μας.

Το τρίτο μέρος αναφέρεται στην παρουσία της αμπέλου και του οίνου στη νεοελληνική ποίηση και στο ρεμπέτικο και λαϊκό τραγούδι, με πλούσια παράθεση υλικού από την προσωπική λογοτεχνική δημιουργία και τα σχετικά ρεμπέτικα και λαϊκά τραγούδια. Ακολουθούν το σύντομο τέταρτο μέρος, με αναφορά στην ευεργετική επίδραση του οίνου μέσα από χριστιανικά, κλασικά και νεοελληνικά κείμενα, τα συμπεράσματα, το επίμετρο και η πλούσια βιβλιογραφική ταξινόμημένη και μεθοδικά οργανωμένη. Με το βιβλίο αυτό ο συγγραφέας, μας ενημερώνει, μας διαφωτίζει και μας διδάσκει. Μέσα από πλούσιο αποδεικτικό υλικό, αποτέλεσμα επίπονης αναζήτησης, πέτυχε να μας δώσει μια λίαν ενδιαφέρουσα μονογραφία. Το πλήθος, εξάλλου, των παραπομιών και των σημειώσεων δείχνει και την επιστημονική του συγγραφέα αλλά συγχρόνως και την εναισθησία του στην επιστημονική αντιμετώπιση του υλικού και των πηγών του. Ετσι, η έκδοση αυτή αποτελεί μια αξιόλογη συμβολή στη μελέτη του εν λόγω θέματος.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ν. ΔΟΥΛΑΒΕΡΑΣ

Λέκτορας Λαογραφίας

ΣΧΟΛΙΟ

ΤΟ ΑΜΜΟΧΑΛΙΚΟ, Ο ΕΡΓΟΛΑΒΟΣ, ΤΟ ΔΟΛΟ, Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Γνωστή είναι η σημασία του Δημήτριου Δελβιναζίου, για το περιβάλλον, στην περίπτωση του έργου του δρόμου από Χάνι Δελβινάκι, μετά την άγνησή του να δώσει αμμοχάλικο για τις ανάγκες του έργου. Το έργο τελειώνει και οι πηγές επικοινωνούν και το περιβάλλον προστατεύεται με σημαντικά προστατευτικά έργα στην κοίτη του Κρηναίου. Για τις ανάγκες του έργου αγοράστηκε ένα μικρό λατομείο αδρανών κοντά στα «Παραστάματα» στα όρια του Δ.Δ. Δολού. Χωρίς βέβαια αντιπαράθεση και καλά έκαναν για την προστασία του έργου. Όμως θα μπορούσε ο εργολάβος σαν αντίδοτο και για την μνήμη του Αγίου Χριστόφορου, μέρες πανηγυριού που μας το θυμίζουν, να διαθέσει για λίγες μέρες μια μπουλντόζα να διανοίγει ένα μικρό τμήμα ακόμη του δρόμου για το εξώκρητο του Αγίου και μερικά αυτοκίνητα από το δικό τους αμμοχάλικο, για την βελτίωση της βιωσιμότητας αυτού του δρόμου προς αυτό το Ιερό προσκίνημα του Δολού. Βέβαια αντοχή του είναι ότι κάτι τέτοιο έπρεπε να είναι και στις προνοίες της Κοινότητας και του Τοπικού Συμβουλίου, και πέραν από τα πολιτικά και ηθικά μέσα στον οικισμό. Σε αυτό βέβαια το σημείο θα έπρεπε να συνεταίρη και η αποτελεσματική δραστηριότητα της εκκλησιαστικής επιτροπής η οποία αξιοποίησε μέχρι τελευταίου ευρώ τις προσφορές και την ενίσχυση των πιστών, που συνεχίζεται και για το εξώκρητο του Αγίου Χριστόφορου στο βουνό για το οποίο επίσης υπάρχουν προσφορές, αλλά χρειάζεται η προσπάθεια για να μεταφερθούν τα υλικά. Πιστεύουμε ότι σε κάποια αυτά θα φθάσει το καλύτερο αυτό σημείο, και προπαντός στην εξορία και ιδίως στον Νομάρχη που γνωρίζει να αφιλονοείται τον κόσμο.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να εκφράσουμε της θερμές ευχαριστίες μας στους φίλους και συμπατριώτες για την συμπαράσταση, συναντίληψη και ενθάρρυνση στην εκδοτική μας προσπάθεια.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΔΟΛΟΥ

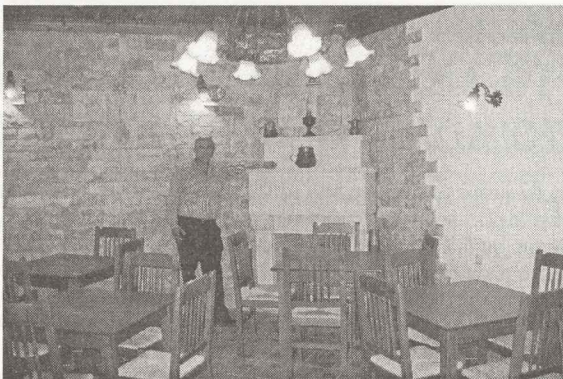
Τιμήθηκε και εφέτος η μνήμη του Αγίου Χριστοφόρου στο Δολό, μια παλιά παράδοση του χωριού, που είναι και η ταυτότητά του. Περισσότεροι από 30 οδήγησαν τα βήματά τους στο εξωκλήσι του Αγίου στις κορυφές του Κουντσόκρανου, όπου ο ακούρατος παπα-Φάνης λειτούργησε. Αυθόρμητα ήρθαν οι αναμνήσεις από παλιούς εορτασμούς, και η φύση αποζημίωσε τους προσκεκλημένους με το μεγαλείο της. Όλοι μαζί κατέβηκαν και εκεί στο καφενείο, που άνοιξε για την περίπτωση, κεράστηκαν από τους Χριστόφορους και αντάλλαξαν ευχές. Λόγω των περιστάσεων δεν συνοδεύτηκαν από κλαρίνα. Όλοι τους όμως γεύτηκαν μαζί με τους μεζέδες και λίγη παράδοση με τους δικούς τους Ιάσωνα και Ηλία. Δύο νέοι άνθρωποι, και αυτό έχει τη σημασία του, ο Ιάσωνας Βασιλείου Χρήστου με το κλαρίνο του και ο Ηλίας Κούρος με το ντέφι και το τραγούδι, γέμισαν έστω και για λίγο την ατμόσφαιρα με ρομαντική ανάμνηση αλλά και με ελπίδα, ότι υπάρχει και συνέχεια στην παράδοση του Δολού, που κρατάει ακόμη κάτι από την παλιά αρχοντιά. Να είναι καλά και του χρόνου, να αξιωθούμε και άλλοι να κοινωνήσουμε από το ποτήρι της Δολιώτικης παράδοσης.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ

Καθιερώθηκε πλέον, ή μάλλον επαναφέρθηκε στην παλιά παράδοση, το πανηγύρι της Πωγωνιανής που γινόταν στις 20-21 Μαΐου στην μνήμη του πολιούχου Αγίου Νικολάου. Κι εφέτος γιορτάστηκε, για πρακτικούς λόγους την Κυριακή 25 Μαΐου, με λειτουργία στην κεντρική εκκλησία, όπου παραβρέθηκαν όλοι οι κάτοικοι του χωριού αλλά και φίλοι της Πωγωνιανής. Και στον φετινό γιορτασμό παραβρέθηκαν και πολλοί παλιοί μαθητές του Γυμνασίου Πωγωνιανής, με πρόσκληση του Συνδέσμου Φοιτησάντων στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής, για μια ανάμνηση από την περίοδο που ήταν μαθητές στο Γυμνάσιο. Το μεσημέρι παρατέθηκε κοινό τραπέζι στο προαύλιο της εκκλησίας από την εκκλησιαστική επιτροπή όπου παρακάθισαν περίπου 250 άτομα και ακολούθησε γλέντι με παραδοσιακό μουσικό συγκρότημα. Τους πανηγυριστές και τους παλιούς μαθητές του Γυμνασίου χαιρέτησαν ο πρόεδρος του Συνδέσμου Παντελής Τόμος και από την εκκλησιαστική επιτροπή ο Σπύρος Τζουλάφης. Πολλοί από τους παρευρεθέντες επισκέφτηκαν και το Λαογραφικό Μουσείο της Πωγωνιανής.

ΣΤΗΝ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΤΟ «ΜΑΓΕΡΙΚΟ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ»

Ο Πέτρος και η Σοφία Τόμου ετοιμάζουν στην Πωγωνιανή να ξαναζωντανέψουν και να λειτουργήσουν το παλιό φημισμένο μαγέρικο του Τόμου. Οι εργασίες ευρίσκονται στην τελευταία τους φάση, αφού ολοκληρώθηκε ο σύγχρονος εξοπλισμός της κουζίνας και στρώθηκαν τα τραπέζια στη μικρή και

Ο Πέτρος στην τραπεζαρία δίπλα στο τζάκι.

συμπαθητική τραπεζαρία, όπου δεσπόζει το καλλιτεχνικό τζάκι, και ο διάκοσμος με παλιές φωτογραφίες από το παλιό μαγέρικο του Τόμου. Η λειτουργία του είναι θέμα ημερών και ο Πέτρος και η Σοφία μαζί με το Βασιλάκη τους υπόσχονται να προσφέρουν στους επισκέπτες παραδοσιακές παλιές γεύσεις, με την ανάμνηση του παλιού φημισμένου μαγέρικου που έχει γράψει ιστορία της Πωγωνιανής. Θα ακουστούν πάλι τα κουνούνια του Περικλή, του Βασίλη και Γιάννη Τόμου, για ένα προσκλητήριο των παλιών φίλων και «εγγραφή» νέων πελατών. Μια παλιά παράδοση αναβιώνει στην Πωγωνιανή και ένα παλιό στέκι δίνει την ταυτότητα της παλιάς Πωγωνιανής.

Πέτρο, Σοφία, Βασιλάκη καλό ξεκίνημα και καλές δουλειές. Και μη ξεχάσετε, μαζί με τα κουνούνια και το «Αλαβάντα, Αλαβάντα», όπως τόλγε ο Περικλής!!

**Ξενοδοχείον ύπνου
ΠΕΡΙΚΛΗ ΤΟΜΟΥ
Έν Πωγωνιανή**

Μια παλιά διαφήμιση του Τόμου από τη δεκαετία 1930-40

ΤΑ ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΗ

- * Τυπικός Μαγιάτικος ο καιρός τον μήνα αυτόν.
- * Λιακάδες, βροχούλες, δροσούλες και ανοιξιάτικες απολαύσεις.
- * Ευνοϊκός για την κτηνοτροφία με πλούσια βλάστηση.
- * Τοπίο ανεπανάληπτο και οικολογικά ολοκληρωμένο.
- * Σκέτο προσκλητήριο για τους λάτρεις του περιβάλλοντος
- * Και του Πωγωνίου!!

- * Άρχισαν να φθάνουν οι πρώτοι καλοκαιρινοί οικιστές.
- * Ηλικιωμένοι και συνταξιούχοι
- * Άνοιξαν σπίτια και κάπνισαν τζάκια.
- * Και πύκνωσε η κυκλοφορία
- * Καιαυξάνεται ο πληθυσμός!
- * Ψευδαίσθηση βέβαια αλλά γεγονός μετρήσιμο!
- * Μια παράδοση που μας συγκινεί.

- * Κυρίαρχο μεγάλο έργο ο δρόμος προς Δρυμάδες
- * Κάθε μέρα και συμπληρώνεται.
- * Λευκές διαγραμμίσεις και μπάρες προστίθενται συνεχώς
- * Και το τέρμα στο Τελωνείο προχωρεί εντατικά.
- * Ο Νομάρχης ο πιο συχνός επισκέπτης.
- * Άμεση η επίβλεψη.
- * Το στοίχημα το κέρδισε!

- * Μη ξεριζώνεται το τσάι του βουνού.
- * Μας το άφησαν οι προηγούμενοι.
- * Να μη το στερήθούν οι επόμενες γενιές.
- * ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ!

- * Αρχίζουν τα πανηγύρια μας.
- * Η σταθερή και δυνατή μας παράδοση.
- * Να τη στηρίξουμε όλοι
- * Μικροί και μεγάλοι.
- * Και να μη τη νοθεύσουμε.
- * Είναι το πιο παλιό τζοβαίρικό!
- * Να μη το ξεχνάμε.

- * Ποιος Δήμος θα μας προκύψει;
- * Σε ποιο Δήμο θα βρεθεί το κάθε χωριό;
- * Τα ερωτήματα άρχισαν να πέφτουν.
- * Η ανακατοσύρα αρχίζει αυτό το καλοκαίρι!
- * Νάχαμε κι έναΣυνέδριο!
- * Να ακουστούν απόψεις και....κόντρες!

- * Αλήθεια, θα γίνει εφέτος «Γιορτή του Δάσους»;
- * Να περνούν από εκεί τα φορτηγά με τα ξύλα!
- * Για να ακυρώνεται η περιβαλλοντική....ευαισθησία.
- * Δασικών, παραγόντων, εξουσιαστών και λοιπών!
- * Και υποψήφιων «Καποδιστριακών 2»
- * Η ντροπή εξοβελίστηκε, και χάθηκε.
- * Για την ιστορία το γράφουμε

- * Μετά τον πρωθυπουργό μας που έκανε Πάσχα στο Δολό...
- * Καμιά εκατοστή περίεργο έφθασαν στο χωριό δίπλα στον Κουβαρά!
- * Έψαχναν να βρουν ένα καφενείο να πιουν έναν καφέ!
- * Η ερμητιά τους ενόχλησε.
- * Και η έλλειψη τους έδιωξε.
- * Και ο τουρισμός επίσης έφυγε.....
- * Μας περίσσεψαν τακαλντερίμια
- * Και τα φώτα της ερμητιάς.
- * Αυτά για όσους στοχάζονται

Καλό καλοκαίρι, χωρίς στενοχώριες
Και ...εγκεφαλικούς στοχασμούς!
Κ.Χ.Κ.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΜΕΡΟΠΗΣ
Το φετινό πανηγύρι της ΜΕΡΟΠΗΣ
θα γίνει
Σάββατο - Κυριακή 23-24 Αυγούστου

ΣΤΗ ΜΕΡΟΠΗ

Άρχισε να λειτουργεί το καφενείο στο ΜΕΣΟΧΩΡΙ

Ανοιχτό το ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Με την παραδοσιακή εξυπηρέτηση

και με τις γνωστές νοστιμιές

Τηλέφωνο 26570-31543

Κινητό 6944125522